

відображає сутнісну характеристику і покликаний реалізувати через управлінські рішення соціальний, економічний, інтелектуальний та природо-ресурсний потенціал людей для задоволення потреб суспільства у формуванні і розвитку людського капіталу, що сприяє суспільству бути соціально орієнтованим та економічно розвинутим.

Для того щоб визнати пріоритетні напрями здійснення інвестицій в людський капітал на макrorівні насамперед потрібно визначити потреби суспільства. Вони стають внутрішнім мотивом людини, який спонукає її до діяльності з метою забезпечення власного добробуту та добробуту членів сім'ї.

Між керуючими органами правління та людиною повинен бути налагоджений тісний зворотній зв'язок, для того щоб перетворити механізм державного регулювання інвестицій в людський капітал на адаптивну систему.

Не залежно від джерел інвестування (державна, регіон, підприємство, сім'я чи людина особисто), нарощення та використання людського капіталу визначальною мірою контролюється самою людиною. Тому найважливішим елементом, яким повинна оперувати держава, є мотивація, для того щоб процес відтворення людського капіталу мав завершальний

характер і приносив максимальний економічний ефект.

1. Ажажа М. А. Державне регулювання інвестицій в людський капітал як фактор інтелектуального розвитку суспільства : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з держ. упр. : спец. 25.00.02 "Механізми державного управління" / М. А. Ажажа. – Х., 2008. – 19 с.

2. Гадзало А. Я. Розвиток теорії людського капіталу в економічній науці / А. Я. Гадзало // Науковий вісник НЛТУ України. – 2009. – № 19.10. – С. 311–317.

3. Грішнова О. А. Економіка праці та соціально-трудова відносина: підручник / О. А. Грішнова. – 4-те вид., оновлене. – К. : Знання, 2009. – 390 с.

4. Грішнова О. А. Людський капітал: формування в системі освіти і професійної підготовки / О. А. Грішнова. – К. : Знання, 2001. – 254 с.

5. Управління трудовим потенціалом / [Васильченко В. С., Гриненко А. М., Грішнова О. А., Керб Л. П.] : навч. посіб. – К. : КНЕУ, 2005. – 403 с.

6. Федоренко К. В. Інвестиції у людський капітал: економічний і соціальний ефект / К. В. Федоренко – Режим доступу : http://www.rusnauka.com/2_ANR_2010/Economics/5_55262.doc.htm.

The article considers the levels and sources of investments in human resources. The main features typical of the mechanism of the state-regulated investments in human resources have been defined and the factors of assessing the management efficiency on the macro-level have been singled out.

УДК: 332.14(477.86)

Ткачук І. В.

ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ ПІСЛЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ (НА ПРИКЛАДІ ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ)

У статті аналізується вплив державної влади на соціально-економічний розвиток регіону після фінансової кризи. Проведена порівняльна характеристика та дана оцінка основних соціально-економічних показників Івано-Франківської області.

Ключові слова: фінансова криза, демографічний розвиток, регіональна політика, ринок праці, людський розвиток, субсидії населенню.

І. Вступ. Якщо проаналізувати фінансову кризу 2008-2009 років і дати оцінку нинішній ситуації в країні, то можна стверджувати, що зараз ми знаходимося в стані спокою: промисловість і сільське господарство починають підвищувати свої показники, національна ва-

люта не знецінюється, однак ніхто не може гарантувати, що це кінець фінансової кризи, оскільки ціни падають на експортні продукти. Населення України складає 46 мільйонів і безпосередньо є привабливим ринком для іноземних інвесторів. Україна повинна пишатися унікальним потенціалом зростання в АПК, досить непогано розвинені її науково-технологічна база та інфраструктура. Попри негативні прояви кризи є позитивний, а саме: Україна швидко знизилася свою залежність від імпортованої продукції та намагається якнайкраще модернізувати свою економіку.

Серед вчених, які займалися дослідженням та характеристикою Івано-Франківської області, слід відмітити Бліннікову О. В., яка розглядає тенденції залучення іноземних інвес-

тицій в економіку Івано-Франківської області; Довганюк О. І., яка досліджує, соціальні проблеми удосконалення структури виробництва в агроформуваннях Івано-Франківської області, та інші, проте ситуація і наслідки, які склалися в області після фінансової кризи до кінця залишаються не розкритими.

II. Постановка завдання. Метою цієї статті є проаналізувати ситуацію, яка склалася в Івано-Франківській області після фінансово-економічної кризи 2008-2009 рр., визначити сильні та слабкі сторони цих наслідків. Обґрунтувати та запропонувати пропозиції щодо покращення ситуації в області.

III. Результати. Для того, щоб побачити чітку ситуацію в Івано-Франківській області охарактеризуємо її за напрямками соціального розвитку у порівнянні з попереднім роком.

Рівень освіти. В області прослідковується чітка тенденція щодо розвитку освітньої галузі. Так, освіта області представлена 316 – дошкільними, 759 – загальноосвітніми, 71 позашкільним, 22 – професійно-технічними, та 32 вищими навчальними закладами I-IV рівня акредитації, в тому числі – три національні університети та 8 структурних підрозділів (філій ВНЗ). Забезпечення різнобічного розвитку дітей дошкільного віку відповідно до їх індивідуальних особливостей, культурних потреб спільно із батьками здійснюють 316 дошкільних навчальних закладів, де виховується 23,5 тисяч дітей (місто – 17082, село – 6499). У системі дошкільної освіти працює 2720 педагогічних працівників, серед яких 1355 (52%) мають вищу освіту. Крім того, працює 290 груп при школах для дітей дошкільного віку (4572 дітей), 1547 дітей охоплено соціально-педагогічним патронатом. Всього в області суспільним дошкільним вихованням охоплено 29700 дітей, що складає 52,4% від загальної кількості дітей віком від 2 до 6 років (у 2006 році – 40,2 %). Відсоток охоплення дітей п'ятирічного віку дошкільним вихованням складає – 78,8% (в 2007-2008 навчальному році відкрито 2, відновлено роботу 6 таких закладів). Суспільним дошкільним вихованням охоплено понад 29,7 тисяч дітей віком від 2 до 6 років, що складає 52,4 % від загальної кількості (на 12,2 відсотки більше в порівнянні з 2006 р.) проти 56 % по Україні [1]. І хоч за останні два роки спостерігається певне підвищення показників освіти у Івано-Франківській і Чернівецькій областях, сааме ці області Карпатського регіону

займають низькі позиції: Львівська – 16 місце, Чернівецька – 18, Івано-Франківська – 23, Закарпатська – 24 [2, с. 6].

Екологічна ситуація. Робота інспекційних підрозділів у звітному періоді здійснювалася у відповідності з планом роботи, дорученнями Держекоінспекції, прокуратури та інших правоохоронних органів, розглядом звернень та скарг громадян.

Інспекторами Держекоінспекції здійснено 1650 перевірок суб'єктів господарювання. За порушення вимог природоохоронного законодавства складено 1943 протоколів та притягнуто до адміністративної відповідальності 1930 осіб.

Сума накладених штрафів складає 154,184 тис. грн. Сума стягнутих штрафів за 2009 р. складає 139,413 тис. грн.

Однією з найбільших екологічних проблем, пов'язаних з розорюванням земель на схилах з кутом нахилу поверхні більше 5°, відсутністю системи протиерозійних заходів на сільськогосподарських угіддях тощо, є розвиток ерозійних процесів і зниження родючості ґрунтів. Загалом площа еродованих земель на території області становить 130,0 тис. га, у т. ч. 98,0 тис. га ріллі [3].

Державна екологічна інспекція в Івано-Франківській області розпочала щорічну традиційну операцію «Первоцвіт-2010» – у період з березня до червня буде посилено державний контроль у галузі збереження рідкісних та червонокнижних об'єктів рослинного світу. Загалом екологічна ситуація і Івано-Франківській області знаходиться в задовільному стані.

Охорона здоров'я населення. Впродовж 2009 р. вжито заходів на розв'язання основних проблем в галузі охорони здоров'я області, на виконання національних та регіональних програм, на збереження і зміцнення матеріально-технічної бази закладів, удосконалення форм надання медичної допомоги та лікувально-діагностичного процесу, на впровадження нових медичних технологій та на подолання існуючих негативних тенденцій і від'ємних показників. За період від початку епідемії грипу та ГРВІ до 31.12.2009 р. захворіло на ці хвороби в області 138,9 тис. осіб, з яких 10,4 тис. було госпіталізовано, 44 особи померли. Показник сумарної захворюваності на грип і ГРВІ за період від початку епідемії становить по обл. 100,8 на 1000 нас. (по Україні – 81,0), сумарної госпіталізації по обл. – 756,0 на 100 тис. нас.

(по Україні – 457,2). Показник смертності від ускладнень грипу і ГРВІ по обл. склав за цей період 3,2 на 100 тис. нас. (по Укр. – 1,5).

Досягнуто позитивної динаміки у діяльності протитуберкульозної служби та низки показників надання онкологічної допомоги населенню.

Мінімально знизилась в області захворюваність на туберкульоз – з 69,4 до 68,1 на 100 тис. нас. (при середньодержавному показнику у 2008 р. – 77,8). Водночас зареєстровано зниження захворюваності і на деструктивний туберкульоз – з 22,1 до 19,2 на 100 тис. нас. при середньодержавному в 2008 р. 29,5). Його частка знизилась з 36,9% до 31,7% від зареєстрованого легеневого туберкульозу. Зареєстроване деяке зниження захворюваності на туберкульоз серед дітей 0-18 р. Помітно знизилась і смертність від туберкульозу – з 16,4 до 13,9 на 100 тис. нас. при середньому по Україні в 2008 р. – 22,4. Водночас зросло охоплення населення профілактичними флюорографічними обстеженнями: з 509,3 до 525,4 на 1000 нас.

Дещо знизилась в області захворюваність на злоякісні новоутвори: з 259,7 до 248,6 на 100 тис. нас. Обліковано 3456 вперше виявлених випадків раку, що на 127 випадків менше, ніж у попередньому році. Питома вага виявлених в ІУ ст. онкохворих дещо зросла, і становить 18,4% проти 17,9% в 2008 р. Водночас покращилась морфологічна верифікація діагнозу, показник якої зріс з 77,3% до 79,6%. При профоглядах виявлено 22,1% онкохворих проти 19,9% у 2008 р., дещо більше у звітному році онкохворих охоплено спеціальним лікуванням – 65,2% проти 63,3%. Водночас зареєстровано незначний ріст дорічної летальності від раку – з 33,3% до 34,8%.

Помітно покращились показники своєчасності діагностики візуальних локалізацій раку. Запущеність (питома вага 3-4 ст.) раку молочної залози знизилась з 28,3% до 24,4%, шийки матки – з 19,5% до 14,8%, прямої кишки – з 25,1% до 24,9%, порожнини рота – з 67,3% до 62,2%.

За підсумками року досягнуто значного зниження рівнів первинної інвалідності дорослого населення. Вперше визнано інвалідами 4555 осіб проти 4754 чол. в 2008 році, що на 199 або 4,2% менше, ніж у 2008 р. Показник первинної інвалідності знизився з 44,1 до 42,0 на 10 тис. дор. нас. Із загальної кількості в працездатному віці визнано інвалідами 4223 чол. проти 4398 в 2008 р., що на 175 осіб або на 4,0% менше,

ніж у попередньому році. Показник інвалідації в працездатному віці знизився з 56,1 до 53,5 на 10 тис. відп. нас. В структурі первинної інвалідності на першому місці – хвороби органів кровообігу, на другому – новоутвори, на третьому – травми та отруєння. Наступні місця посідають відповідно хвороби кістково-м'язевої системи та розлади психіки і поведінки.

Виходячи з пріоритетів розвитку охорони здоров'я, у 2009 р. номінально збільшено обсяги видатків у порівнянні з 2007 та 2008 рр.

При майже незмінній впродовж року мережі закладів охорони здоров'я області у фінансуванні галузі продовжувалась тенденція до зростання бюджетних коштів, хоча воно й не було достатнім щодо потреби. На рік було заплановано 824,9 млн. грн. з обласного та місцевих бюджетів, проти 686,5 млн. грн. у попередньому році. Використано 817,6 млн. грн. (99,1%). Видатки в розрахунку на одного жителя зросли до 594 грн. проти 510 грн. в 2008 р. Практично не змінилась структура поточних видатків галузі, де лівову частку – понад 70%, займає заробітна плата.

Порівняно з попереднім роком дещо зросли витрати на медикаменти та на продукти харчування для стаціонарних хворих. Здійснювалась активна діяльність щодо залучення позабюджетних надходжень, яких надійшло 52,2 млн. грн. проти 45,8 млн. у попередньому році або відповідно 37,8 проти 33,2 грн. в розрахунку на 1 жителя.

Але на засіданні колегії головного управління охорони здоров'я облдержадміністрації представники медичної галузі запропонували оптимізацію мережі лікувально-профілактичних закладів та ліжкового фонду, подальший розвиток первинної медико-санітарної допомоги, в т.ч. сімейної медицини та стаціонаррозамінних форм медичної допомоги, удосконалення служби дитинства та рододопомоги, розвиток кардіохірургії, раннє виявлення онкологічних захворювань, подолання епідемії туберкульозу, попередження ВІЛ-інфекції та ін. Серед проблем Колегією названі також ріст травматизму, зміцнення матеріально-технічної бази закладів охорони здоров'я, раціональне використання коштів, медичної апаратури та обладнання, розвиток діагностичної бази [4].

Демографічний розвиток. Демографічна ситуація області в 2009 році мала, як і торік, позитивну динаміку: народжуваність зросла, смертність знизилась. Вперше за останні роки

область наблизилась до нульового природного приросту, який понад 10 років був від'ємним. Загалом в області порівняно з 2008 роком за попередніми даними народилося осіб на 350 або на 2,1% більше, померло- на 820 осіб або на 4,5% менше. Природній втрати зменшилися з 1402 до 232 чол., природній приріст зріс з мінус 1,01 до мінус 0,17 на 1000 чол. З позитивним природним приростом завершили рік 9 з 17 регіонів області (торік позитивне сальдо мало лише 5 регіонів.) Показник народжуваності зріс з 12,31 до 12,57 на 1000 нас., рівень смертності знизився з 13,32 до 12,74 на 1000 нас. Як і в попередніх роках найнижчими коефіцієнти природного приросту є в районах Рогатинському, Городенківському, Тлумацькому та Галицькому, де найбільш виражене постаріння населення [5].

Чисельність населення області, за оцінкою, на 1 серпня 2010р. становила 1380,8 тис. осіб, з них 596,4 тис. – у міських поселеннях та 784,4 тис. – у сільській місцевості. У січні–липні 2010 р. кількість жителів області збільшилась на 54 особи (міграційний приріст населення склав 803 особи, природне скорочення – 749 осіб).

З огляду на обмеження фінансових ресурсів та наявність багатьох проблем у сфері демографічного розвитку необхідним є виділення пріоритетів по кожному з регіонів, обов'язкове їх узгодження з джерелами та обсягами бюджетного фінансування. Виходячи з наявної диференціації демографічної ситуації, додатковими до загальнодержавних пріоритетів завданнями демографічного розвитку окремих регіонів України є: для Волинської, Івано-Франківської та Львівської областей – зниження смертності населення від хвороб органів дихання; та запобігання нелегальним трудовим поїздкам українських громадян за кордон, транзиту та перебуванню в Україні нелегальних мігрантів; для Закарпатської – зниження смертності населення від інфекційних і паразитарних хвороб, запобігання нелегальним трудовим поїздкам українських громадян за кордон, транзиту та перебуванню в Україні нелегальних мігрантів; Чернівецької області – запобігання нелегальним трудовим поїздкам українських громадян за кордон.

Результатом цих заходів має бути поетапне зменшення рівня регіональної диференціації демографічної ситуації в Україні, створення умов, за яких регіони-донори з відносно висо-

кими рівнями економічного розвитку не втрачатимуть стимулів для забезпечення покращення демографічної ситуації [6].

Розвиток ринку праці. Досить помітним є вплив трудової міграції на розвиток регіонального ринку праці. Створення нових робочих місць колишніми емігрантами, які заробили достатні для відкриття власної справи суми грошей є однією з причин, через яку виникають трудові поїздки, які сприяють розширенню можливостей зайнятості для економічно активного населення регіону.

У грудні 2009 р. порівняно з листопадом 2009 р. кількість працівників, які працювали у режимі скороченого робочого дня (тижня) збільшилась на 10,7%, а кількість працівників, які перебували у відпустках з ініціативи та з дозволу адміністрації зменшилась на 15,2%.

За даними обласного центру зайнятості, станом на 1 січня 2010р. на обліку перебувало 17,3 тис. громадян, не зайнятих трудовою діяльністю, з них 17,0 тис., або 98,7% отримали офіційний статус безробітних. Впродовж грудня 2009 р. кількість зареєстрованих безробітних збільшилась на 2,2%, а порівняно з 1 січня 2009 р. скоротилася на 44,9%.

Рівень зареєстрованого безробіття, розрахований по відношенню до кількості населення працездатного віку, в цілому по області порівняно з 1 грудня 2009 р. збільшився на 0,1 в.п. і на 1 січня 2010 р. становив 2,1% проти 3,7% на початок 2009 р.[7].

За даними обласного центру зайнятості, станом на 1 серпня 2010 р. на обліку перебувало 14,8 тис. громадян, не зайнятих трудовою діяльністю, з них 14,1 тис. осіб або 95,4% отримали офіційний статус безробітних. Впродовж липня п.р. кількість зареєстрованих безробітних збільшилась на 2,2%, а порівняно з 1 серпня 2009 р. зменшилась на 36,9%. За сприяння державної служби зайнятості у липні п. р. було працевлаштовано 2,6 тис. осіб, що на 16,8% більше, ніж у липні минулого року. Рівень зареєстрованого безробіття, розрахований по відношенню до населення працездатного віку, впродовж липня 2010 р. не змінився і на 1 серпня 2010 р. склав 1,7% проти 2,7% на відповідну дату 2009 р.

Фінансування людського розвитку. Досить помітний вплив на визначення місця регіону за індексом людського розвитку мають рівень освіти, умови проживання та матеріальний добробут населення, а найменш помітною, що ви-

кликає занепокоєння є дія фінансування людського розвитку. Проте, іноземні інвестори все-таки збільшують обсяги вкладень в економіку області.

Станом на 1 січня 2010р. в економіку області залучено 615,9 млн. дол. США прямих іноземних інвестицій, що на 28,1% більше, ніж на початок 2009р. Нерезидентами різних країн вкладено 139,3 млн. дол. у 2009р. проти 137 млн. дол. у 2008р.

Інвесторами області виступили нерезиденти 45 країн світу. До п'ятірки основних країн-інвесторів, на які припадає майже 78% загального обсягу прямих інвестицій, входять: Нідерланди, Польща, Сербія, Німеччина, Данія. Значний капітал (13%) внесено інвесторами Італії, Швеції, Віргінських Островів, Британських, Сполученого Королівства та Канади.

Іноземний капітал інвестовано у 421 підприємство області. Близько 79% загального обсягу спрямовано у розвиток промисловості, найбільше – у підприємства хімічного та нафтохімічного комплексу, в які освоєно 324,4 млн. дол. США. Частка інвестицій, що вкладені у підприємства сільського господарства, мисливства та пов'язані з ними послуги, склала 10,8%, фінансової діяльності – 5,5%, будівництва – 2,3%, торгівлі, ремонту автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку – 1,3%.

Серед міст та районів області за обсягами прямих іноземних інвестицій лідерами залишаються підприємства Калуського району, в які інвестовано 55,1% іноземного капіталу, а також міст Івано-Франківська та Калуша – відповідно 12,9% і 11,1%.

Обсяг прямих іноземних інвестицій, залучених в економіку області, на 1 січня 2010 р. склав 615,9 млн. дол.США, в розрахунку на одну особу – 446,9 дол. США.

Приріст сукупного обсягу іноземного капіталу становив 135,1 млн. дол. США, або 28,1% порівняно з обсягами інвестицій на початок 2009 р. [8].

Населення та умови його проживання.

Аналізуючи умови проживання населення слід зазначити, що їх оцінка спирається на характеристики ступеня забезпеченості житлом, його комфортності, впорядженості та розвитку інфраструктури. За попередніми даними, чисельність населення області на 1 січня 2010 р. становила 1380,7 тис. осіб, з них 596,4 тис. – у міських поселеннях та 784,3 тис. – у сільській

місцевості. У 2009 р. кількість жителів області зменшилась на 346 осіб за рахунок природного (на 232 особи) та міграційного (на 114 осіб) скорочень населення.

Субсидії населенню. За 2009 р. до державних служб субсидій для відшкодування оплати за житлово-комунальні послуги та електроенергію звернулося 28,8 тис. сімей, що на 2,3 тис. менше, ніж за 2008р. Призначені субсидії з урахуванням попередніх звернень 27,3 тис. сім'ям на суму 6,0 млн. грн.

Оплата населенням житлово-комунальних послуг. На 1 січня 2010 р. заборгованість населення перед організаціями-надавачами житлово-комунальних послуг склала 108,4 млн. грн. і за грудень 2009 р. зросла на 12,8%. Термін заборгованості населення за всі види послуг склав 2,6 місяця [9]. Що стосується соціального середовища, то Івано-Франківська область займає 2-ге місце, оскільки тут фіксуються низькі коефіцієнти злочинності та усталені шлюби.

Загальне виробництво продукції сільськогосподарства (у порівнянних цінах 2005р.) за січень 2010 р. зросло проти відповідного періоду 2009р. на 2,3%, у т. ч. у сільськогосподарських підприємствах – на 23,9%, у господарствах населення зменшилось на 4,0%.

Питома вага сільськогосподарських підприємств в загальнообласних обсягах виробництва склала 27,4% (у січні 2009 р. – 22,6%). Серед регіонів держави за темпами та обсягом виробництва продукції сільського господарства на одну особу область знаходиться на 11 та 8 місцях відповідно[10].

IV. Висновки. В цілому ситуація в Івано-Франківській області є стабільною, і беручи до уваги статистичні показники, бачимо, що і у медичній галузі, і освіті показники досить високі. Позитивним напрямком є і збільшення обсягів вкладень в економіку області іноземними інвесторами. Демографічний розвиток також має позитивну динаміку. Проте, механізм реалізації демографічної політики має бути зорієнтованим на ринкові важелі ресурсного і організаційного забезпечення, передбачати фінансування загальних і спеціальних програм за умов поєднання коштів державних, регіональних, місцевих бюджетів, суб'єктів господарювання, а також приватних, благодійних і страхових фондів. Єдиною проблемою, яка залишається актуальною вже довгий час є велика кількість безробітних, тому нині виникає

дедалі більша потреба у формуванні нового економічного ладу і застосування програмно-цільових методів макрорегулювання, які б відповідали реальній ситуації.

Криза – це певний період, який переживає кожна країна і область зокрема. Вона по собі залишає негативні прояви, які довгий час переживає населення. Проте, як в Україні, так і в Івано-Франківській області є один позитивний прояв, а саме: ми швидко знизили свою залежність від імпортованої продукції та намагаємося якнайкраще модернізувати свою економіку.

1. Офіційний сайт Обласної Державної Адміністрації Івано-Франківської області: <http://www.if.gov.ua>

2. Романюк М. Д. Вплив глобалізаційних процесів на соціально-економічний розвиток та демографічну ситуацію регіону (на прикладі Карпатського регіону) // Вісник Прикарпатського університету. Економіка. - Івано-Франківськ: Плай. – 2009. – Вип. 7. – С. 3-8.

3. „Державна екологічна інспекція в Івано-Франківській області. Діяльність інспекції” <http://www.if.gov.ua>

4. Інформаційна довідка про результати діяльності медичної галузі Івано-Франківської області в 2009 році: <http://www.if.gov.ua>

5. Концепція Демографічного розвитку України на 2005 – 2015 рр. Проект. – К., 2004.

6. Концепція Демографічного розвитку України на 2005 – 2015 рр. Проект. – К., 2010.

7. Офіційний сайт Головного управління статистики в Івано-Франківській області: <http://stat.if.ukrnet.net>

8. Статистичний щорічник „ Івано-Франківщина. Україна. Світ за 2009 рік” — Головне управління статистики в Івано-Франківській області, 2010.

9. Статистичний довідник „ Україна у цифрах у 2009 році”. – К.: Консультант, 2010.

10. Економічне і соціальне становище Івано- Франківського регіону за липень -- грудень 2009 року. Статистичний бюлетень // Головне управління статистики в Івано-Франківській області. – Івано-Франківськ, 2009.

In the article the influence of state power on state power on the social and economic development of Ivano- Frankivsk region after financial crises is analysed. The main social and economic indicators of Ivano- Frankivsk region in twenty- ten is characterized.

УДК 338.46

Дмитришин М. В.

АНАЛІЗ СИСТЕМИ ПОКАЗНИКІВ ЕФЕКТИВНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ФІНАНСОВОГО МЕХАНІЗМУ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

У статті проведено факторний аналіз показників ефективності організаційно-фінансового механізму вищих навчальних закладів, що дозволило виявити взаємозв'язки між ними та покращити в цілому результати моніторингу ефективності функціонування вищих навчальних закладів.

Ключові слова: організаційно-фінансовий механізм, вищі навчальні заклади, моніторинг ефективності функціонування вищих навчальних закладів.

I. Вступ. Формування сукупності показників ефективності організаційно-фінансового механізму вищих навчальних закладів (ОФМ ВНЗ) потребує систематизації і класифікації даних про оцінку ефективності. Сукупність показників, якою б детальною вона не була, без урахування їх взаємозв'язків та підпорядкованості не може дати об'єктивного уявлення про ефективність діяльності ВНЗ.

Системний погляд на дану сукупність показників потребує дослідження всіх аспектів діяль-

ності відповідно до місії ВНЗ. Головні завдання системного підходу – у виявленні й описі складності системи, а також обґрунтуванні взаємозв'язків, які, будучи впровадженими у систему управління ВНЗ, зроблять її керованою в необхідних межах, зберігши при цьому такі аспекти самостійності, які сприяють підвищенню ефективності системи (конкурентні переваги).

Проблемам формування та оцінювання ефективності організаційно-фінансового механізму ВНЗ присвячені праці таких вітчизняних та зарубіжних учених, як Т. Боголіб, Ю. Васильєв, Д. Вредвелд, О. Грішнова, Д. Джонстон, Г. Дмитренко, І. Драгомірова, І. Каленюк, Л. Кузьменко, Ю. Лисенко, М. Ніязова, Ф. Ньюман, С. Салига, Дж. Мінцер, Дж. Стігліц, С. Струмлінін, А. Чемерис, В. Чудінов, В. Ямковий та інші.

Відзначаючи вагомість і практичне значення напрацювань з проблем функціонування ОФМ ВНЗ, слід відмітити, що окремі теоретичні, методичні та практичні положення є не